

OKOLJSKO POROČILO

za leto 2020

VSEBINA	Stran
1. NAGOVOR UPRAVE	3
2. PREDSTAVITEV DRUŽBE	4
3. REZULTAT POSLOVANJA ZA LETO 2020	6
4. PREDSTAVITEV OSNOVNEGA PROCESA	6
5. OKOLJSKA IN ENERGETSKA POLITIKA	7
6. OKOLJSKA UČINKOVITOST	7
7. IZREDNI DOGODKI	9
8. KOMUNICIRANJE	9
9. OKOLJSKI CILJI ZA LETO 2021	10

1. NAGOVOR UPRAVE

Osnova za celovito uspešnost družbe Radenska so že od samega začetka naravna bogastva okolja, v katerem delujemo. In čeprav so se poslovni procesi, usmerjeni v celovito okoljsko ravnanje, razvili šele pred desetletji, je mogoče z mirno vestjo zatrditi, da so se prav zaradi specifične dejavnosti, po kateri je prepoznavna Radenska, že njeni prvi načrtovalci, upravljalci in vizionarji na svojevrsten način zavedali pomena soodvisnost in sožitja z naravo. Polnjenje naravnih mineralnih in izvirskih vod ter brezalkoholnih pijač, ki temeljijo na teh vodah, je pač usodno odvisno od ohranjenosti naravnih virov. Zdraviliške dejavnosti, ki prav tako že od zgodnjih začetkov spremlja Radensko, si ni mogoče zamisliti brez blagodejnosti številnih naravnih faktorjev. Njihovo ohranjanje za sedanje in prihodnje rodove je v samem bistvu našega poslovanja.

V Radenski se zavedamo odgovornosti pri uresničevanju globalnih razvojnih pobud, ki spoštujejo načela sonaravnega in usklajenega razvoja, ki je splošni princip novega konkurenčnega in dinamičnega ter na znanju temelječega gospodarstva. Želimo si biti podjetje, ki bo poleg finančne zanesljivosti, delovalo v skladu z družbenimi pričakovanji in nenehno zmanjševalo negativne vplive na okolje skozi celoten življenjski cikel naših proizvodov. Razvijamo visoko okoljsko kulturo podjetja, ki bo prisotna v vseh njegovih dejavnostih in okoljsko učinkovito poslovanje, ki bo tudi prihodnjim generacijam zagotavljalo vsaj tako dobro kakovost življenja, kot jo imamo danes.

S proaktivnim, sistematičnim in preventivnim delovanjem – z vpeljavo novih inovativnih tehnik na področju optimizacije procesov in uvajanjem novih BAT tehnologij izboljšujemo procesno učinkovitost, povečujemo izkoristek izrabe naravnih virov, zmanjšujemo količino odpadkov in emisij na izvoru, ustvarjamo čisto, zdravo in varno delovno okolje ter tako vplivamo na boljše počutje, zdravje in varnost zaposlenih in dosegamo prihranke, večamo ugled in konkurenčne prednosti našega podjetja.

Ustrezne tehnološke rešitve, povezane s stalnimi postopki samoocenjevanja in zunanjega preverjanja ter z nenehnimi izboljšavami, so le del naše težnje k prijaznemu sožitju z okoljem. Zaokrožajo jo naložbe v kraj in regijo, sponzorske in donatorske dejavnosti ter posluh za potrebe ljudi, ki so svoja življenja povezali s tremi srci kot simbolom Radenske. Eno srce je iz narave, drugo pripada zaposlenim v podjetjih Radenske, tretje pa pripada tistim, ki vedo, zakaj je Radenska vredna zaupanja. Tako bo ostalo tudi v prihodnje. Vsi strateški načrti podjetja, ki je neločljivo povezano z naravo in okoljem, namreč vključujejo skrb za kakovostne izdelke in storitve, katerih končni cilj je kakovostno življenje ljudi ob ohranjenih bogastvih narave.

O dosedanjih dosežkih in prihodnjih načrtih govori pričujoče okoljsko poročilo. Mnogi podatki dokazujejo, da se ne le zavedamo vplivov, ki jih lahko ima naša dejavnost na okolje, temveč da jih želimo in znamo premišljeno upravljati. Kar načrtujemo, vključuje celovito predhodno oceno vplivov na okolje. Kar počnemo, počnemo na za okolje sprejemljiv način. Kar že znamo, nenehno izboljšujemo.

Marián Šefčovič
Predsednik uprave

Lubomir Surik
Član uprave

2. PREDSTAVITEV DRUŽBE

2.1. Osebna izkaznica

Firma družbe	Radenska, družba za polnitev mineralnih voda in brezalkoholnih pijač, d.o.o.
Skrajšana firma družbe	Radenska d.o.o.
Logotip	
Sedež družbe	Boračeva 37, 9252 Radenci
Telefon / Fax	(02) 520 20 20 / (02) 520 10 24
E-pošta	radenska@radenska.si
Spletna stran	http://www.radenska.si/ in http://www.radenska.com/
Št. vpisa v sodni register	10010100
Matična številka	5056152
Davčna številka	SI 81280483
Dejavnost	Glavna dejavnost družbe je proizvodnja in polnjenje mineralnih vod in brezalkoholnih pijač.
Številka dejavnosti	11.070
Glavni proizvodi in blagovne znamke	Vode in vode z okusom pod blagovnimi znamkami: Radenska Classic Kraljevi vrelec, Radenska Light Medium Kraljevi vrelec, Radenska Naturelle, Oaza, Radenska Beauty, Radenska z okusom. Brezalkoholne pijače pod blagovnimi znamkami: Ora, Stil, ACE, Pepsi 7UP, Mirinda, Pepsi twist, Pepsi max, Inka, Nara, Oraketa idr.
Glavni izvozni trgi	Hrvaška, Italija, Avstrija, Kosovo, Bosna in Hercegovina, ZDA, Kanada, Slovaška ...
Družbenik	Kofola, holdinška družba d.o.o.
Vodenje družbe	Poslovodstvo - Uprava (direktorji: predsednik uprave, podpredsednik uprave in drugi člani uprave)
Način poslovanja	Družba posluje v skladu z Aktom o ustanovitvi .

2.2. Vizija

Radenska je ugleden inovator, prodoren tekmeč v gostinstvu in pomemben igralec v trgovskem segmentu. Do leta 2022 bo med tremi vodilnimi proizvajalci brezalkoholnih pijač v regiji. Kot družba, ponuja lokalne blagovne znamke z močnim čustvenim nabojem, v ospredje svoje pozornosti postavlja povezovanje zaposlenih, poslovnih partnerjev in kupcev.

2.3. Poslanstvo

Mi smo Radenska !
Podjetje, ki dela s srcem. S spoštovanjem do lokalne tradicije nenehno iščemo nove načine, s katerimi ustvarjamo pozitivne trenutke v vsakodnevnem življenju.

2.4. Razvojni mejniki

- Razvoj podjetja Radenska se je začel leta 1869, ko je dr. Karel Henn, lastnik zemljišča, napolnil prve steklenice z mineralno vodo. Dobrih 50 let kasneje (leta 1923) je bila mineralna voda priznana kot zdravilna, od leta 1936 pa zanjo uporabljamo simbol treh rdečih src. Blagovna znamka Radenska Tri srca sodi med najstarejše v Sloveniji.
- Leta 1961 smo v Boračevi odprli novo polnilno linijo, kar je pomenilo tudi večje količine in intenzivnejšo prodajo mineralne vode.
- Samo deset let pozneje je Radenska, kot prva polnilnica v takratni Jugoslaviji, začela polniti nizkokalorično brezalkoholno pijačo na osnovi mineralne vode Deit. 1977. leta se je Deitu pridružila celotna družina brezalkoholnih pijač z imenom Swing. Temu sta sledili brezalkoholni pijači Stil in Šum. Leta 1986 smo pričeli polniti manj gazirano mineralno vodo Miral, ki ima tudi nekoliko manjšo

vsebnost mineralov ter negazirano mineralno vodo Radin.

- Ledene čaje je Radenska začela polniti po lastni recepturi v letih 1995 in 1996 s štirimi različnimi okusi (breskev, gozdni sadeži, limona in gozdni sadeži z manj kalorijami).
- Edinstveno izvirsko vodo, ki se imenuje Izvir, smo napolnili leta 1996, prvi sadni vitaminski sok pa leta 1997 in ga zaradi vsebnosti antioksidantov A, C in E poimenovali ACE.
- Leta 1988 smo prvi na slovenskem trgu uvedli izotonični napitek Sprint. V letu 1999 smo odkupili blagovno znamko Ora, blagovno znamko Šum smo preoblikovali v Stil brez sladkorja. V letu 2002 smo začeli polniti Izvir +.
- V letu 2000 je prišlo na podlagi prijateljskega prevzema Radenske s strani Pivovarne Laško, do povezovanja obeh družb.
- V začetku leta 2001 je bila izvedena pripojitev družbe Radenska Tri srca Radenci d.o.o. k delniški družbi Radenska d.o.o. Radenci. V letu 2002 in 2003 smo pristopili k dezinvestiranju dolgoročnih finančnih naložb v hčerinska podjetja Terme Lendava, Radenska-Zvezda Diana M. Sobota d.o.o. in Radenska Zdravilišče Radenci d.o.o. v cilju osredotočenja na dejavnost poljenja in prodaje pijač.
- V letih od 2000 do 2004 smo investirali tudi v najsodobnejšo tehnologijo polnilnih linij in sodobno informacijsko tehnologijo s katero obvladujemo vse poslovne procese. Linije so tehnično izpopolnjene, namenjene polnjenju brezalkoholnih pijač in zadovoljujejo zahteve po aseptično-popolnih polnitvah.
- V letu 2005 je bila realizirana preselitev poslovnih funkcij podjetja (uprava, nabava, finance) iz Radencev na lokacijo Boračeva, kjer se je že odvijala proizvodna dejavnost s trženjem. Nova upravna zgradba, kjer je tudi sedež podjetja, je funkcionalno povezana z novim obratom, kar pomeni tudi boljši upravljalni vidik vodenja podjetja.
- Za Radensko je prelomno obdobje v poslovanju pomenilo tudi vlaganje v sodobno integrirano informacijsko tehnologijo (SAP) s katero obvladujemo vse poslovne procese.
- V letu 2006 smo pristopili k razvoju povsem nove blagovne skupine na področju pijač, to je tako imenovane »tea&water« **skupine z imenom OAZA**. Je prva slovenska blagovna znamka iz skupine »tea&water« in je izdelek, ki vzpostavlja in narekuje nove trende na slovenskem tržišču. S svojo pojavnostjo napoveduje prenovo PET embalaže in prehoda etiketiranja iz papirja na PP etikete za celotni prodajni asortiman Radenske d.d.
- V letu 2007 so popolna novost na našem trgu proizvodi **Radenska Plus**. Uvrščajo se med tako imenovane funkcionalne vode. Tako jih imenujemo, ker niso zgolj odlična osvežitev in pijača za odžejanje, temveč so z dodanimi topnimi vlakninami tudi v funkciji skrbi za dobro počutje. V letu 2007 smo do konca izpeljali projekt prenove podobe blagovne znamke Radenska v novi 1,5l in 0,5l PET plastenki z novo PP etiketo.
- V letu 2008 smo lansirali na tržišče novo negazirano mineralno vodo **Radenska Naturelle** v višjem cenovnem razredu v pakiranjih 1,5l PET, 0,75l PET s športnim in navadnim zamaškom, 0,5l PET ter pakiranjih za gastronomijo v 0,25l steklenički, 0,5l povratni steklenički in 1l povratni steklenici.
- V letu 2009 smo lansirali na tržišče proizvod Radenska Plus BodyShape, učinkovita voda vsebuje hranilno snov L- karnitin, ki ima pomembno vlogo pri presnovi maščob.
- V letu 2010 smo lansirali na tržišče negazirano mineralno vodo Radenska Naturelle v manjši embalaži 0,33l, primerno za otroke - Junior Size. Prav tako smo z novimi atraktivnimi okusi osvežili še proizvod OAZA, Radenska Plus, ORA in STIL.
- V letu 2011 smo na tržišče plasirali nov okus ledenega čaja, nov okus Oaze, nov okus Radenske plus ter nov okus Ore.
- V letu 2012 smo na tržišče plasirali gazirano naravno mineralno vodo Radenska Classic v pakiranju 0,75L steklo in negazirano naravno mineralno vodo Radenska Naturelle v pakiranju 0,75L steklo, negazirano naravno mineralno vodo Radenska Still v kartonu 10 L (bag in box) ter novi okus Ore, Oaze in Ledenega čaja.
- V letu 2013 smo na tržišče plasirali novo blagovno znamko **Radenska IN**. Je osvežilna gazirana brezalkoholna pijača z nizko energijsko vrednostjo. Razen tega smo kupcem in potrošnikom ponudili tudi nove okuse Ore, Oaze in ACE-ja.
- V letu 2014 smo na tržišče plasirali nove proizvode: **novi okus** Radenska IN, Oaza, Ora.
- V letu 2015 je Radenska dobila novega lastnika Češko Kofolo. Na tržišče smo plasirali novi proizvod Radenska Beauty – funkcionalna voda z dodatkom kolagena.
- V letu 2016 smo na tržišče plasirali nove proizvode: Radenska z okusom, Oaza, Naturelle 1,0 L, Pepsi program za področje Hrvaške in SLO.

- Konec leta 2016 v našo družino sprejmemo Lipički Studenec.
- V letu 2017 smo na tržišče plasirali nove proizvode/embalažo: 0,5 + 1,5 PET zelena, 0,75 športna PET, 0,33 pločevinka Radenska z okusom, idr.
- V letu 2018 smo na tržišče plasirali nove proizvode/embalažo: RADENSKA FW RFW novi okus 1,5 in 0,5 L PET, INKA bitter lemon 0,5L in 2 L PET, OAZA novi okus 0,5 in 1,5 L PET.
- V letu 2019 smo na tržišče plasirali: Radenska Kraljevi vrec Classic v 0,33L pločevinki, Radenska z okusom limonske trave 0,25 L steklo in 0,5/1,5 L PET.
- V letu 2020 smo na tržišče plasirali: proizvod Oraketa – vitaminski instant napitek (pomaranča, limona ali exotic), pakiranja 800/400/19 g. in 0,5 L plastenko s 100% rPET materialom in ultra lahke teže

Več o zgodovini in novostih Radenske ter proizvodih na spletni strani <http://www.radenska.si/>.

3. REZULTAT POSLOVANJA ZA LETO 2020

Temeljni podatki o poslovanju družbe	2020	2019	Indeks 20 / 19
Čisti prihodki iz prodaje proizvodov (Net revenues), v EUR	32.863.074	38.151.485	86,14
EBIT (poslovni izid iz poslovanja), v EUR	4.433.601	6.120.341	72,44
EBITDA (PI iz posl. in amortizacija), v EUR	6.945.144	8.416.778	82,52
Čisti poslovni izid (Net Profit), v EUR	4.214.575	5.529.463	76,03
Prodaja v litrih, v tisoč litrih,	113.932.145	127.670	89.239,23
Prodaja v komadih, v tisoč komadih,	107.175.719	130.255	82.281,74
Čisti prihodki iz prodaje na zaposlenega (po urah), v EUR	122.623	142.787	85,88
Povprečno število zaposlenih iz ur	268	267	100,30

4. PREDSTAVITEV OSNOVNEGA PROCESA

Naravna mineralna voda je pred mnogimi desetletji in celo stoletji kot deževna kapljica padla z neba na tla in se zgubila v podzemlju. Po definiciji Evropske zveze je naravna mineralna voda tista, ki priteka iz podzemnega, pred onesnaženjem zavarovanega vodnega vira, in ima prvobitno čistost.

S pronicanjem v vedno globlje zemeljske plasti se je voda zbirala v večjih količinah nad slabo prepustnimi plastmi gline. Zaradi njene topitvene sposobnosti pod vplivom visokih temperatur in pritiska, se na tej poti obogati z mineralnimi snovmi in ogljikovo kislino, ki daje naravni mineralni vodi tipični osvežujoči okus.

Geološka in tektonska zgradba Slovenije je zapletena, saj jo sestavlja pet različnih geoloških strukturnih enot. Naše širše področje Radencev pripada Panonskemu bazenu. To ozemlje sestavljajo terciarni morski in sladkovodni sedimenti nekdanjega Panonskega morja, oziroma jezera. Prevladujejo gline in laporji, vmes pa so plasti poroznega peska in peščenjaka z naravno mineralno in termomineralno vodo.

Naravno mineralno vodo zajemamo iz različnih vrtin na območju nekaj kilometrov okoli polnilnice. S potopnimi črpalkami jo potiskamo po transportnih cevovodih skupno s pripadajočim ogljikovim dioksidom do ločilnikov. V ločilnikih ločimo plin in naravno mineralno vodo. Ogljikov dioksid

utekočinimo in hranimo v posebnih posodah do ponovnega dodajanja naravni mineralni vodi pri polnjenju. Na drugi strani zbiramo vode točno določenih vrtin in jih preprihamo s stisnjenim zrakom. V tem postopku naravni mineralni vodi odvezujemo železove ione v obliki železovega hidroksida. Ti bi ji sicer dali priokus in usedlino. Na kremenčevem pesku prefiltrirano naravno mineralno vodo polnimo na polnilnih linijah.

Za polnjenje uporabljamo osem sodobnih polnilnih linij, na katerih je možno napolniti naslednje embalažne enote: 1L, 0,5 L, 0,75 L, 0,25 L steklo, 0,33 L, 0,5 L, 0,75 L, 1,0 L, 1,5 in 2 L PET embalažo, 0,33 pločevinke ter 10 L BIB (bag in box).

Stalno posodabljam polnilne linije. Polnilna linija Aseptika in Ultra-clean, omogočata polnjenje brezalkoholnih napitkov brez oziroma z minimalno količino konzervirnih sredstev in brez dodatkov sredstev za hladno pasterizacijo. Tak način polnjenja, pomeni višjo kakovost brezalkoholnih napitkov za našega potrošnika.

5. OKOLJSKA IN ENERGETSKA POLITIKA

Naša dejavnost »črpanje, razvoj, polnjenje naravnih mineralnih in izvirskih vod ter proizvodnja brezalkoholnih pijač in trženje le-teh« je močno odvisna od skrbnega ravnanja z okoljem in rabe energije. Radenska se zavezuje, da:

- stalno spremlja in izpolnjuje zahteve veljavnih zakonodajnih in drugih obvezujočih zahtev in smernic vezanih na okoljske in energetske vidike, v okviru dejavnosti podjetja, ter vključuje te zahteve v svoje procese v okviru ekonomskih možnosti;
- je okoljsko in energetske planiranje sestavni del vsakoletnega poslovnega planiranja in se s tem vzpostavljajo pogoji izvajanja aktivnosti za stalno in trajno izboljševanje urejenosti okolja, kakovosti ozračja, krajinske urejenosti, infrastrukture in energetskih vidikov, pri čemer se pri iskanju izboljšav v prvi vrsti osredotočamo na preprečevanje onesnaževanja (zmanjševanja nastajanja okoljskih problemov) ter dviga energetske učinkovitosti;
- zagotavljamo razpoložljivost informacij in vseh potrebnih virov za doseganje okvirnih in izvedbenih ciljev;
- si prizadeva za čim racionalnejšo rabo vseh surovin, materialov in energentov, ki vstopajo v poslovni sistem oz. procese podjetja, hkrati pa v okviru ekonomskih zmožnosti postopno nadomešča obstoječe surovine, materiale in energente z okolju prijaznejšimi;
- si prizadeva razvijati in prodajati izdelke in storitve z jasno izraženo okoljsko komponento;
- pri vseh novih investicijah v opremo v okviru ekonomsko sprejemljivih rešitev strmi k uporabi okolju prijaznih in energetske učinkovitih tehnologij;
- prepozna vse okoljske in energetske vidike in spremlja vplive na okolje in porabe energije (nastajanje odpadkov, porabo vode, zemeljskega plina, električne energije in drugih energentov ter drugih emisij), si prizadeva za nenehno zmanjševanje količine oz. porabe na enoto proizvoda ter v primeru neustreznosti takoj ukrepa;
- stalno poudarja pomen preventivnega pristopa pri obvladovanju okoljskih in energetskih vidikov in s tem k nenehnemu izboljševanju in preprečevanju onesnaženje, še zlasti je preventiva življenjskega pomena pri skrbi za čistost podtalnice, ki je vir naravnega bogastva za naše podjetje ter racionalne rabe naravnih virov, energije in drugih materialov ter surovin;
- pri sodelovanju z dobavitelji daje prednost tistim, ki lahko ustrezno dokazujejo svojo dobro okoljsko prakso;
- podpira javne akcije za varovanje okolja in ustvarja odprte odnose z javnostjo tako, da vzpostavlja dialog s krajani in drugimi zainteresiranimi strankami;
- skrbi za postopni dvig okoljske in energetske kulture in znanja vseh zaposlenih;
- redno seznanja vse zaposlene in tiste, ki delajo za ali v imenu podjetja ter zainteresirano javnost o okoljskem delovanju in energetske učinkovitosti;
- spodbuja zaposlene k iskanju novih idej ter organizacijskih, tehnoloških, okoljskih in energetskih izboljšav v poslovanju;
- je politika v dokumentirani obliki na voljo javnosti, da se izvaja in vzdržuje ter periodično pregleduje.

6. OKOLJSKA UČINKOVITOST

6.1 Splošno

Ker sta obstoj in razvoj Radenske odvisna od neokrnjenosti narave, je razumljivo, da je okoljevarstvena zavest v našem podjetju stalna spremljevalka našega dela. S stalno spremljavo zakonodaje na področju varstva okolja in sodelovanjem pri spremembah le-te sledimo vsem spremembam in se jim prilagajamo.

Radenska je upravljalec naprav po 68. Členu ZVO-1 in ima pridobljeno Okoljevarstveno dovoljenje (OVD) št. 35407-159/2006-19 z dne 30.11.2009 ter spremembo OVD pod št. 35406-18/2013-4 z dne 21.11.2013.

Zaradi lažjega obvladovanja okoljske problematike imamo v družbi poleg standarda ISO 9001 in IFS Food, ki vključuje tudi sistem HACCP, uveden in certificiran sistem ravnanja z okoljem v skladu z zahtevami standarda ISO 14001. Skladnost našega delovanja po okoljskem standardu preverjamo preko notranjih in zunanjih presoj ter predpisanih monitoringov.

Strategija našega razvoja je naravnana polnjenju zdravih, visoko kakovostnih proizvodov z uporabo sodobnih tehnologij, ki imajo čim manjše negativne vplive na okolje. To poskušamo doseči že pri izboru nove tehnologije, kjer upoštevamo vse okoljevarstvene vidike, ki jih predpisuje naša zakonodaja, pri čemer se oziramo tudi na EU smernice. V okviru določenega obsega sistema ravnanja z okoljem z vidika življenjskega cikla opredelimo okoljske vidike svoje dejavnosti, izdelkov in storitev, ki jih lahko obvladujemo, in tiste, na katere lahko vplivamo, ter z njimi povezane vplive na okolje.

Z namenom varovanja okolja si prizadevamo za ločeno zbiranje odpadkov, zmanjševanje količine odpadkov, reciklažo materialov, varno ravnanje z nevarnimi snovmi, uvedbo ljudem in okolju prijazne tehnologije, varovanje vrelnega področja, spremljavo okoljskih parametrov ter za razvoj celostne podobe kraja in širšega območja v katerem delujemo.

6.2 Okoljski kazalniki*

* diagrami in tabele kazalnikov so v razširjenem internem okoljskem poročilu Radenske, ki se nahaja na sedežu podjetja.

6.2.1 Vode

V ozkem smislu delimo vode v Radenski v dve skupini in sicer:

- naravne mineralne in izvirske vode, ki jih uporabljamo za polnjenje in
- tehnološke vode za čiščenje in vzdrževanje procesov.

Naravne mineralne in izvirske vode

Eden izmed glavnih negativnih vplivov, ki jih lahko ima okolica na naše podjetje in poslovanje je možnost onesnaženja vodnih virov, ki jih koristimo za polnjenje.

Aktivnosti Radenske, usmerjene k varovanju vrelnega področja so:

- monitoringi naravnih mineralnih in izvirskih vod,
- raziskave usmerjene v iskanje novih tehnoloških postopkov za pripravo mineralnih vod,
- raziskave vrelnega območja z namenom iskanja novih virov voda,
- posodobitve obstoječih vrtin,
- spremljanje gradbenih in drugih posegov v okolje na vodovarstvenem in vrelnem področju. Pri izdaji soglasij za gradbena in lokacijska dovoljenja preverjamo skladnost posameznih posegov z odlokom o zaščiti vodovarstvenih in vrelnih pasov, zahtevamo presojo ustreznih institucij za varstvo okolja, izdelavo okoljevarstvenih elaboratov...,
- spremljanje in sodelovanje pri spremembah zakonodaje na področju zaščite in določitve varstvenih pasov,
- izdelava sanacijskih programov v primeru razlitja nevarnih snovi na vodovarstvenem in vrelnem področju, idr.

Tehnološke in odpadne vode:

Količina pitne vode za tehnološke potrebe se je v letu 2020 zmanjšala (-18,6%) glede na leto 2019 zaradi manjšega obsega proizvodnje (21,1% v kosih). Znižali smo specifično porabo pitne vode na liter proizvedenih pijač (-6,5%), predvsem zaradi optimiranja porabe v proizvodnji in zmanjšanja deleža polnitev v stekleno embalažo. Specifična poraba se je znižala tako pri kazalniku L pitne vode / L proizvedene pijače, kot pri kazalniku L pitne vode / Kos proizvodnje.

Količina odpadnih vod se je v letu 2020 zmanjšala. Glede na gibanje proizvodnje in porabo pitne vode je s tega vidika tudi nekaj manj odpadnih vod. Odpadnim vodam prištevamo tudi vode, načrpane iz vrtin izmerjene s števci po koncesiji (za tehnološke namene se več uporablja voda iz lastnega vodnega vira-vrelca in posledično manj tehnološke vode) in izgubljene tekom priprave in polnjenja proizvodov. Obremenitev odpadnih vod izražena kot KPK je povprečna vrednost šestih letnih meritev monitoringa. Obremenjenost odpadne vode in skupna enota obremenitve sta nižji kot v preteklem letu, medtem ko sta povišane izmerjene vrednosti celotnega fosforja in dušika v odpadnih vodah. Povišana vrednost celotnega fosforja in dušika se odraža v večjem številu čiščenj oz. cipiranj objektov na nalivalnih linijah kakor tudi cevovodov z kemikalijami na bazi dušika in fosforja. Vsi parametri pa so znotraj dovoljenih mej, določenih z OVD.

6.2.2. Električna energija

Poraba električne energije je bila v 2020 za 11,1% manjša kot v 2019 zaradi manjšega obsega proizvodnje (-21% v kosih). Specifično porabo električne energije na enoto proizvoda je večja za 12,4%, kar je posledica večjega deleža proizvodov v PET (iz 65% v 2019 na 69% v 2020) in manjše proizvodnje – delež fiksne porabe energije je večji. Kumulativen strošek električne energije se je zmanjšal za 8,5% glede na leto 2019. S SPTPE enotami smo v I. 2020 proizvedli 750.072 kW električne energije, za katero nam ni bilo potrebno plačati omrežnine in taks.

6.2.3. Plini

Poraba zemeljskega je bila v letu 2020 za 13,2% manjša kot v letu 2019 ob 21,1% manjši proizvodnji (kosi). Poraba energenta na enoto proizvoda je za 9,7% višja kot v 2019 predvsem zaradi manjšega obsega proizvodnje in s tem večjega deleža fiksne porabe - ogrevanje. Cene zemeljskega plina so se v tem letu nekoliko zvišale in sicer za 3% (v €/m³), kar ob zgoraj omenjeni nižji porabi energenta pomeni 10,5% nižji strošek zemeljskega plina.

Količina porabe plina butan za interni transport je bila v letu 2020 za 91,04% manjša kot v letu 2019. Vzrok manjše porabe plina butana je prehod na električne viličarje. Strošek porabe plina je tako v letu 2020 za 90,37% manjši kot v letu 2019, specifična poraba plina butan na kos proizvoda pa je manjša za 71,42%.

Plin CO₂ (za potrebe proizvodnje in čiščenja). Skladno s cilji okoljske politike in varovanjem okolja v Radenski je naš cilj manjšanje pridobivanja in porabe plina CO₂ na enoto proizvoda. Cilj smo izpolnili z manjšim črpanjem in porabo plina CO₂ (-15%). Dosegli smo tudi zmanjšanje specifične porabe plina CO₂ na enoto proizvoda.

6.2.4. Odpadki

V Radenski z odpadki ravnamo skladno z zakonodajo ter po priporočenem sosledju: ločeno zbiranje odpadkov, zmanjševanje količin, ponovna uporaba, predelava, odstranjevanje. V vseh proizvodnih ter tehnoloških službah, v skladiščnih in upravnih objektih imamo uveden sistem ločenega zbiranja odpadkov. Količina vseh odpadkov je bila v letu 2020 za 19,25% manjša kot leta 2019, zmanjšanje odpadkov beležimo predvsem pri odpadnem steklu, plastični embalaži, papirju, komunalnih odpadkih in lesu. Stroški odpadkov so se povečali glede na leto 2019 za 32,95%. Prihodki pa so za 47,46% manjši zaradi nižjih odkupnih cen na trgu. Nevarnih odpadkov je bilo v letu 2020 za 31,70% manj kot leta 2019. Količina komunalnih odpadkih se je v letu 2020 zmanjšala za 30,24%.

6.2.5. Ravnanje s kemikalijami

Pri ravnanju s kemikalijami v letu 2020 je opaziti zmanjšanje količinske porabe kemikalij ter prav tako zmanjšanje stroška porabe sredstev glede na leto 2019. V primerjavi z letom 2019 pa se je povečala specifična poraba kemikalij v kg/enoto proizvoda. Povečanje porabe kemikalij je posledica sprememb frekvenc v izvajanju CIP-ov na posameznih linijah ter preventivno izvajanje CIP-ov zaradi zmanjšane obsega proizvodnje in s tem neobratovanja linij.

7. IZREDNI DOGODKI

V letu 2020 nismo imeli nobenega izrednega dogodka, ki bi imel neposredne ali posredne vplive na onesnaževanje okolja.

V skladu z načrtom periodičnega preizkušanja ustreznega odzivanja na ublažitev neugodnih vplivov izrednih razmer na okolje, smo v mesecu januarju 2020 izvedli vajo evakuacije celotnega obrata. Vaja je bila izvedeni učinkovito in uspešno.

8. KOMUNICIRANJE

Namen komuniciranja v Radenski je zagotoviti učinkovit pretok informacij med odgovornimi nosilci in izvajalci nalog ter z drugimi zunanjimi zainteresiranimi strankami. To nam omogoča, da so vsi zaposleni ter širša javnost dobro obveščeni o stanju na področju okolja ter ozaveščeni o okoljski problematiki. Širšo javnost in naše zaposlene želimo tako vzpodbuditi k prijaznosti do okolja v katerem živimo in delamo. Komuniciranje poteka na več področjih:

- komuniciranje z državnimi organi – obiski inšpektorjev, izvajalcev monitoringov, posredovanje rezultatov monitoringov državnim organom, ...,
- preko oblik tržnega komuniciranja s poudarkom na skrbi za naravo (npr. uporaba povratne embalaže),
- dan odprtih vrat Radenske, ko nas obiše veliko krajanov, bivših zaposlenih in upokojencev in drugih zainteresiranih,
- obiski šolskih ekskurzij, kjer učenci, dijaki in študentje spoznajo naš proizvodni proces, hkrati pa jim predstavimo naš sistem vodenja in naš odnos do okolja,
- predstavitev okoljskega delovanja z objavo letnega okoljskega poročila, idr.

Oseba za stike z javnostmi:

ga. Alenka Dujanović, specialist za odnose z javnostmi
tel: +386 2 520 3613; e-mail: alenka.dujanovic@radenska.si

9. OKVIRNI OKOLJSKI CILJI ZA LETO 2021

OKOLJSKI VIDIK	OKVIRNI CILJI 2021
Zaščita vodovarstvenega območja / Zaščita podtalnice in nadzor nad rabo NMV in ostalih vodnih virov	Zaščita vodnih virov skladnost z zakonodajo
Voda (NMV, izvirna, pitna) / Zaščita podtalnice in nadzor nad rabo NMV in ostalih vodnih virov	Izkoriščanje vodnih virov skladnosti z zakonodajo
Surovine in pomožni materiali Zmanjšanje porabe	Zmanjšanje teže plastenke - raba PET granulata - raba rPET materiala
Energenti / Zmanjšanje porabe energentov in emisij v tehnološkem procesu	Zmanjšanje porabe: - električne energije na enoto - plina na enoto - rabe komprimiranega zraka na enoto
Nevarne snovi / Zmanjševanje porabe-količin	Zmanjševanje porabe ne enoto, Zagotavljanje varnosti delovanja
Tehnološka in pitna voda / odpadna voda Zmanjševanje porabe/količin	Zmanjšanje porabe vode za tehnološke namene (vode iz vodovodnega omrežja), Zmanjšanje količine odpadnih voda v kanalizacijsko omrežje
Emisije v ozračje / Zmanjševanje izpusta v ozračje	Zmanjšanje emisij v ozračje z ogrevanjem s toploto iz kogeneracij
Odpadki / Zmanjševanje količin odpadkov	Zmanjšanje količin odpadkov na enoto
Hrup / Zmanjšanje emisija hrupa na delovnih mestih	Zagotoviti raven hrupa skladnost z zakonodajo, Izvajanje monitoringov, skladnost z zakonodajo